

Izjava v Trstu

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 mrv (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd. Cene oglašev se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 2 1/2 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stot.; za oglasnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst K 20, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 st. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema inšertni oddelek uprave „Edinost“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinost“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaš:

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopolisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijski lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-branilnični račun št. 841.652. TELEFON št. 1157.

In zopet vprašanje sporumljenja med Italijani in Slovani.

Kakov kričev kontrast je tu med krčevitimi napori od izvestne slovanske strani, da bi forsirali vprašanje sporumljenja med Italijani in Slovani in pa med vedenjem italijanske manjšine v Dalmaciji!! Kakor se vede ta manjšina proti ogromni hrvatski večini, ta mora padati kakor oster curek mrzle vode na navdušenje največega entuzijasta za sporazumljenje, ako ima v sebi le iskrico narodnega čuta in ponosa.

Nedavno smo povedali, kako dalmatinski Italijani na shodih in po listih zasramujejo dalmatinske Hrvate ter jih označajo kakor „perfidne“, „brezvestne“, „barbarične“ ter jim napovedujejo boj do noža. Ali to zasramovanje se ne omeja samo na torišče političnega in narodnega boja, ampak se razteza zadnje čase tudi na ulico, kjer se pretvarja v dejanske napade z fizično silo.

Iz hrvatskih listov doznajamo da so v Zadru ravno zadnje čase dejanski napadi na Hrvate na dnevnem redu. Nulla dies sine linea — ni ga dneva brez napada na Hrvate. Tudi po več napadov se dogaja n. pr. v Zadru v enem in istem večeru. Tako nadaljuje ta italijanski teror od dneva do dneva. Ko je n. pr. nekega večera neki hrvatski profesor — torej gotovo miren človek — vstopil v centralno kavarno, da bi čestital nekemu abiturijentu, ki je srečno preстал maturo, zaorilo je po kavarni: „Fora! Fora!“ in sramotilke raznih vrst so letele na profesorja iz ust italijanskih akademikov. Prekarakteristično je bilo o tej priliki tudi vedenje političnega komisarja Drabeka, ki se je obregnil na profesorja: „Čemu pa prihajate v to kavarno?“

Celo reški „Novi list“, ki je bil kaj rad na razpolago propagatorjem ideje sporazumljenja med Italijani in Slovani in je priobčeval strupene polemike proti nam ne more drugače, nego da vsikla: „Napadeni Hrvati trpe mirno vse te insulte — ali vse do neke mere, ker tudi potrpljenje ima svoje meje. A v Zadru je dosti hrvatskega elementa, toliko proletarijata, kolikor inteligencije. Taki napadi od italijanske strani nimajo nikakega razloga in ne družega vspaha, nego da se duhovi še bolj razburjajo ter da se izživlja povrnitev starih borb. A taki dogodki bi mogli dobiti odmeva po vsej pokrajini. Kajti ta poslednja, ki je hrvatska in slovanska v najhomogennejem smislu te besede, ne bo mogla tega mirno prenašati!“

Tako se vedejo dalmatinski Italijani nasproti hrvatski večini. Z ozirom na polemike,

s katerimi smo mi odbijali insinuvacije, da naj bi tržaški Slovani doprinesli žrtev na oltar sporazumljenja, pa bo menda ravno vspricho gori omenjenega vedenja dalm. Italijanov zelo umestno, ako napravimo malo paralelo med položajem, oziroma pomembnostjo tržaških Slovanov nasproti italijanski večini, in ono dalmatinskih Italijanov nasproti hrvatski večini!

Dalmacija šteje — okroglo — 500.000 stanovnikov, a med temi je le kakih 15.000 Italijanov. Italijanska manjšina iznaša torej še ne 3%. A še ti! ne živijo nikjer kakor kompaktna masa in zato tudi nimajo nikake jednote politične in gospodarske organizacije. Ne morejo priti torej v poštev kakor pomemben političen in naroden činitelj.

A še neka zelo važna okolnost je tu. Italijani v Dalmaciji ne le da so raztrešeni po vsej deželi brez skupnih vezi, ampak so tudi brez teritorialnega kontakta s sorodnimi elementi v drugih pokrajinah. In celo tudi moralichen kontakt se omeja le na posamične, posebne slučaje.

Slovani v Trstu tvorijo pa celo po falsificirani uradni statistiki kako šestino prebivalstva (ako odštejemo inozemski element, ki nima pravice do kake politične pozicije); v resnici tvori naš element vsaj tretjino vsega prebivalstva. Mi živimo tu kompaktno in imamo vrhu tega svojo politično bogato razvito socijalno, in bolj in bolj vspejajočo gospodarsko organizacijo. Na vsakem polju javnega življenja in tudi ob vsakem koraku po tržaških ulicah se uveravamo, da se ta naš element bolj in bolj krepi in uveljavlja.

In — slednjič — smo mi v živem teritorialnem, kulturnem, političnem in gospodarskem kontaktu s sorodnimi elementi v drugih pokrajinah. Zaledje naše je na vse slovansko.

Razlika med našim položajem in onim italijanske manjšine v Dalmaciji je torej veličanska, eklatantna.

Zaključek iz te paralele pa je: ako že dalmatinski Italijani kriče, da se ne udajo, da ne mislijo ni najmanje odjenjati, marveč da hočejo nadaljevati boj (da-si vedo, da brez upa zmage) — ako torej celo ta manjšina niti od daleč ne misli na to, da bi v svrhu sporazumljenja kaj žrtvovala od svoje le namišljene pozicije, potem res ne vemo, zakaj naj bi abdicirali tržaški Slovani, ali doprinesli žrtev v svrhu sporazumljenja?! Če nočejo kapitulirati Italijani v Dalmaciji, ko bi to ne pomenjalo zanje v resnici prav nobene žrtve, ker so razmere njihove take, da itak nikdar več ne pridejo do kake politične veljave v deželi — zakaj naj bi kapitulirali mi, ki imamo vsaj nade, da pridemo do cilja, ako ne bomo sami pokladali glave na žrtvenik kakega — sporazumljenja!!

Bedasti bi bili, ako bi v svrhe — ki so za sedaj zgolj utopija — žrtvovali kaj od realne svoje pozicije, ako vidimo, da nasprotnik niti ne misli na sporazumljenje ampak le na naše navdušenje. Sebe bi mi ubili, a so-plemenjakom v monarhiji ne le da ne bi nič koristili, ampak zasekali bi jim krkavo rano in jim provzročili nepopravljivo škodo. Tržaška pozicija je tolike važnosti, da smo ne le seb ampak tudi Slovanstvu dolžni da vstrajamo na braniku in da skušamo to pozicijo ohraniti.

„Dirija“ slovenskim abiturijentom.

Dolga doba nesvobodnih srednješolskih let je minola; v kratkem Vam zasije zlata akademična svoboda; skoro napravite oni važni korak v življenje, ki vam ima biti prvi in merodajen na poti do Vašega poklica! Narodni ponos in iskrena ljubezen do svoje slovenske domovine vodita tudi Vas, da pomnožite armado slovenske inteligence, ki ima, kakor glava na telesu, dolžnost, da deluje za narodov procvit v vsakem oziru.

Toda: na katerih visokih šolah naj si pridobi slovenski dijak potrebne naobrazbe? To vprašanje je, dano za vse slovensko dijaštvo, jako aktualno. Svojega duševnega središča in vzgojevališča, lastne slovenske univerze vsled prevelike naklonjenosti vlade in svojih sodržavljancev nimamo, a razmere na nemških vseučiliščih že od nekdanj ne odgovarjajo slovenskim potrebam. Na nacionalni, šovinistični univerzi v Gradcu je slovenski dijak svojim učiteljem le neljub gost, svojim nemškim kolegom le siten vsiljivec in inferijoren sodrug: univerza na Dunaju, ki naj bi bila osrednje zavetišče vede vsem avstrijskim narodom, se je istotako uradno razglasila za strogo nemško posest in tako zadobila tip nižjega provincijalnega vseučilišča. A ne samo visoke šole same, ampak tudi prebivalstvo teh mest je slovenskemu dijaštvu po svojem mišljenju tuje in nasprotno in ga kot tako ne more podpirati v njegovem stremljenju po vsestranski izobrazbi in omiki.

Zatorej slovenski dijaki, le v stolico avstrijskih Slovanov, v zlato slovansko Prago! Česar se učimo drugod ob sovraštvu od strani neprijaznih nam tujcev, imamo tu v svežem, čistem slovanskem duhu tako lepo izraženo, da nas s silo uči in da bodri vsaki čut ukazeljne narave. Praga, ta tip mogočno prodirajoče slovanske kulture, ki je v teku dolgih stoletij s krvjo in napredkom podčrtala v njej vsako zgodovinsko črtico, to kulturno središče bratskega nam češkega naroda, vsprejema tudi slovenskega dijaka z največjo prijaznostjo v svojo sredo. Tu

spoznava slovenski dijak pravo slovansko življenje ter prehaja po najkrajši poti od idealnega navdušenja k resnemu, realnemu delu za kulturni, gospodarski in politični napredek svojega naroda.

V sedanji nacionalno-socijalni dobi nam je vzgledno narodno gospodarsko stanje in delovanje čeških naših bratov lahko najboljšo navodilo v vsakem oziru kako proučevati potrebo povzdige prave narodne zavesti o Slovincih kakor najmočnejšega impulza k vspešnemu narodnemu, gospodarskemu in kulturnemu delu v dosegajoč boljšega gmotnega in duševnega stanja.

Kakor je na podlagi narodne ideje poglavalna kultura v Čehih najlepše cvetove, tako hodo tudi v Slovincih dosegali gmotni napredek, umetnost in literatura zaželjeni višek še le tedaj, ko začnejo zajemati iz neizcrpne vira zavedne narodne duše: **nacionalizem je veličanskega pomena za napredek posamičnega naroda. Zato bodi tudi narodna ideja temelj vsemu slovenskemu življenju!** Kakor produkt konkretnih razmer je socijalno gibanje na nacionalni podlagi eobhodno potrebno, kajti le tako pridemo do dobrega poznanja vseh socijalnih potreb široke ljudske mase, ki večinoma reprezentuje vsaki narod.

In k vsemu temu se navajajo dijaki v Pragi že po okolnostih samih. Vse prebivalstvo kraljevskega mesta je posebno slovenskemu dijaku iz srca naklonjeno, vse mesto s svojimi javnimi knjižnicami, čitalnicami, muzeji, razstavami, gledališči, neštevilnimi znanstvenimi in političnimi predavanji; premnoga akademična, pevska, sokolska, znanstvena in družabna društva ga kakor Slovenca prijazno podpirajo v njegovem stremljenju.

Poleg tega je pa tudi življenje v Pragi ravno tako ceno, ali še ceneje, nego morda v kakom drugem vsenčiliškem mestu: ob pomoči raznih podpornih društev, izlasti „Podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi“, ter mnogih drugih nam naklonjenih čeških društev, je dana vsakemu, ki mu dovoljuje njegove gmotne razmere študirati v drugih mestih, pred vsem v Pragi ugodna prilika, da se naobrazi brez velikih življenjskih skrbi po vzorih širšega slovanskega duha. In še nekaj nudi Praga, česar ne nudi nobeno drugo mesto: Sokolstvo, ki je med Čehi najbolj razvito, vsprejema slovenski sokolski naraščaj z veseljem v svojo sredino; v kratkem se namerava ustanoviti poseben slovenski oddelek praškega „Sokola“, ki postane eminentne važnosti, izlasti letos ob priliki VI. vsesokolskega izleta v Prago, s tem, da bo deloval na to, da pride ob tej priliki kar največ slovenskega Sokola

PODLISTEK.

Utisi iz Italije.

Spomini s pota.

Piše Janko Krašovec.

I.

Prevozili smo Pessariano in Camporomio. Poslednje mesto poznano v zgodovini: l. 1797. je bil tu sklenjen mir med Avstrijo in Francijo, ki je pomenjal konec za beneško ljudovlado. Pordenone je rodišče glavnega slikarja Giov. Ant. de Sacchis da Pordenone (1483.—1539.). Pri Conegliano smo se približali tirolski meji, potom smo drvili v naglici proti Treviso. Krasan, vzešen prerazkošen je pogled na to mesto. Alike muro, in senčni perivoji obdajajo njega staroslavni grad.

Sedaj smo v lombardskih planjavah. Krajina je na prvi videz tako urodna in plodovita. In vendar je narod ubog in siromašen. Tu nastaja stroga alternativa: ali je zemlja izcrpljena, da noče roditi, ali pa je izcrpljen narod, ki je noče obdelovati?!

Solnce je zapadalo za visokimi vrhovi južnotirolskih gora, ko smo prevozili križišče

Mestre in po dolgem kamenitem mostu preko lagun zavili v Benetke. Voda je tu plitva in oživlja jo množica mladine in ribičev, ki love ribe in „frutta del mare“. V Benetkah smo! Pred kolodvorom nas je pričakovala tolpa beneških težakov ki se je kar trgala za naše kovčge, no mi smo bili toliko pametni, da smo jih naravnost zanesli na „beneški tramway“ — tako se imenujejo parniki, ki krožijo med kolodvorom in otokom Lido — ter zavzeli svoje prostore na pripravljenih parnikih.

Po „Canal grande“ smo pluli na otok „Lido“. Na našem parniku se je utaborilo par beneških „giovinetto“, ki so v srca pretresajoči nemščini ponujali svoje beneške razglednice. Vsi smo se utaborili na otoku Lido. Zavzeli smo ves „Grand Hotel Lido“, ostali pa so bili nastanjeni po drugih gostinah na otoku. Tudi jaz sem na srečo dobil mesto v „Grand Hotelu“. Odloživši prtljago v svoji sobi, ki je bila prekrasna, sem šel v salon, kjer smo imeli večerjo. Res prekrasen salon. Bili smo lačni in mislili smo, da bo vsaj dobra večerja v izborni nagrado za slabi obed v Pontebi. Res, lakavej je letalo okolo nas kakor komarjev, krožnikov je bilo nešteto, tudi jelo je bilo dobro, fino ali — malo,

pičlo. No, vendar smo se po bridkem izkustvu v Pontebi, kjer je bil izpod kritike, vsaj nekoliko zadovoljili. Dobro vino je razgrela nenavajene Čehi in ob splošni zadovoljnosti smo ustanovili spored za prihodnji dan. Po večerji smo poleteli s parnikom v mesto, da vidimo beneški korso; Zabredli smo tudi postranske ulice, kjer v izložbenih oknih odsevajo bogate zlatnine — medel odsev nekdanje beneške slave in bogastva.

II.

V „chiesa dei frari“. — V Markovi cerkvi — V doževi palači. — V prodajalnici steklenih izdelkov. — Obed na otoku Lido. — Izlet s parnikom na otok Murano. — Na beneškem „Campo Santo“. San Michele — Izlet na prsto morje. — Povratek na otok Lido.

Vam na daljnem vshodu, izza sinjih planot široširne Adrije, se je porodilo krasno pomladansko jutro. V lahнем jutranjem vetriču so se zibale ribiške barke, ko smo odpluli z otoka v mesto. Pri grimanski palači na Canal grande smo se vstavili, da obiščemo bližnjo „Chiesa dei Frari“. To je hiša božja, izvedena v pristnem gotiškem slogu, prebogata spomenikov slavnih mojstrov: pravcati mavzolej vseh glasovitih Benečanov.

Nesmrtni mojster čopiča in palette, Tiziano, spi tu svoj večni sen. Kdo bi ne stal prevzet ob spomeniku Canove? Dunajska avguštinska cerkev poseduje veren posnetek tega mojsterskega dela. V frančiškanskem samostanu smo si v naglici ogledali stari beneški državni arhiv, eden najznamenitejših na vsem svetu potem pa smo pohiteli na Markov trg, da si še dopoldne ogledamo beneško prestolnico in doževo palačo.

Najvernejši utis beneške veličine nam podaja Markov trg, ki mu je težko najti primera v deželi lepih umetnosti. 175 m je dolg in pokrit s trahitovimi in mramornastimi ploščami, od treh strani je obdan od kraljeve in prokuracijske palače, ob vshodu pa se vzdiguje sv. Marka stolnica in doževa palača. Markov trg je središče vsega beneškega življenja; sem prihaja ob poletnih večerih, po solnčnem zapadu, prebivalstvo mesta, tu sprovaja beneška elita svoj korso.

Sv. Marko, beneški patron, čegar telesne ostanke so beneški meščani l. 829 iz Aleksandrije prenesli tusem, ima nevenljivo ime v stolnici zgrajeni njemu na čast. Cerkev, zidana v bizarnem bizantinskem slogu, je oni prekrasni biser Benetek. brez katerega si ne moremo predstavljati kraljice Adrije.

v Prago, poučit in navdušit se za nadaljno sokolsko delo v domovini, in jim poda ob tej priliki vse potrebne informacije, da v kar najkrajšem času po možnosti natančno spoznajo slovansko Prago.

Opozarja se tudi na to, da se najbrž že oktobra, na vsaki način pa v drugem tečaju ustanovi posebna stolica za jugoslovanske jezike, tako, da bo slovenskim filologom možno delati izpit tudi iz svojega materinega jezika.

Nekateri tovariši se bojijo morda Prage, ker ne znajo češkega jezika. Tudi v tem oziru so težkoče minimalne, izlasti zato, ker se s prihodnjim letom na inicijativo našega društva uvedejo pri „Svazu češkoslovanskega študentstva“ posebni konverzačni krožki našašč za novodošle Slovence, da se jim s tem omogoči, naučiti se češčine popolnoma v kar najkrajšem času.

Jasno je torej iz vsega, kako velike ugodnosti in prednosti imajo praške šole pred nemškimi na Dunaju in v Gradcu. Zatorej, slovensko dijaštvo, proč od Gradca, proč od Dunaja! Dokler nam ne dajo lastnega slovenskega vseučilišča, pridite kar najštevilneje sem gor v zlato slovansko Prago!

Za odbor:

Slovensko akademsko društvo „Ilirija“
v Pragi.

Adolf Turek, Jos. Kremenšček,
t. č. predsednik. t. č. tajnik.

Avstrijska poslanska zbornica.

(Brzjavno poročilo.)

Dunaj 3. Poslanska zbornica je odklonila nujnost predloga posl. Noske glede povišanja poštnih in brzjavinskih pristojbin, ker ni isti dobil dvotretjinske večine, potem ko je minister za trgovino izjavil, da se bo ob nameravanem povišanju pristojbin jemalo posebno ozir na zakonite interese trgovine in prometa.

Na interpelacijo posl. Iro glede stališča ministrov-rojakov, je ministerski predsednik baron Beck odgovoril, da ni ustanova ministrov-rojakov nova. Imenovanje sedanjih ministrov-rojakov, katerih stališče je enako onemu drugih ministrov, je izvršila krona na temelju svoje neomejene pravice do imenovanja ministrov. Kakor ima gališki minister-rojak priliko, da presoja posebne stvari tihoče se Galicije, tako imajo tudi drugi ministri-rojaki priliko, da se obvestijo o činih vlade, o katerih menijo, da jim je tozadevno opozoriti vlado.

Na interpelacijo posl. Sturma glede nadomestitve naslova „državni vojni minister“ z naslovom „skupni vojni minister“, je ministerski predsednik naglašal, da se vlada povsem drži naslova državnega vojnega ministra, ki je bil cesarjevim lastnoročnim pismom od 24. dec. 1867 podeljen vojnemu ministru Johnu, istotako, da ni v delokrogu ministerstva vnanjih stvari pri zastopstvu nasproti inozemstvu, pri sklepanju trgovinskih pogodb itd. nastala nikaka sprememba.

Potem je zbornica nadaljevala razpravo o obrtni reformi ter je v poimenskem glasovanju s 175 proti 6 glasom vsprejela minornitni votum posl. Pacherja, po katerem ni prodajalcev obleke in obvala dovoljeno sprejemati naročbe po meri oziroma prenarajati prodane izdelke. Nato je bila vsprejeta sku-

Pred Markovo cerkvijo so nas že čakali beneški „ciceroni“, ki so nas imeli spremeni v dozevo palačo. Kar trli so se za nas in ostro prepirali med sabo, ker jih je bilo nekoliko tudi, ki niso bili pravi „guide autorizate“. Po večjih italijanskih mestih je namreč mnogo ljudi, ki žive ob samem ciceronstvu. Benčke, Rim, Neapolj itd. imajo takih ljudi cele legije. Laška vlada smatra ciceronstvo kakor poseben stan, kakor obrt in „guide autorizate“ morajo plačevati celo davek od svoje obrti. Ipak mislim, da je še večje število neavtorizovanih ciceronov; in ako so prišli poslednji v dotiko z avtorizovanimi, se ne gledajo posebno prijazno. Tak slučaj smo videli pred Markovo palačo.

V Rimu obstoja celo šola za cicerone, kjer se isti uče raznih jezikov ter rimske zgodovine. Včasih napravljajo tak avtorizovan ciceron kaj dober utis. Mnogi njih so izborni interpreti ter dobro uplivajo se svojim salonskim vedenjem in gentelmanskim nastopom. No vzlic temu je ciceronski stan v Italiji vrlo kompromitiran, to pa vsled tega, ker se temu stanu posvečajo razne izgubljenе eksistence, ob katerih spremstvu mora tujec posebno paziti na svoj žep.

(Pride še.)

pina pet in šest obrtne reforme, na kar je bila razprava prekinjena. — Prihodnja seja v petek.

Iz delegacije.

Grof Goluchowski o trozvezi.

(Brzjavno poročilo.)

Dunaj 3. V seji avstrijske delegacije se je nadaljevala razprava o proračunu ministerstva za vnanje stvari. V razpravo je posegnil tudi minister grof Goluchowski. Minister se je skliceval na izjave, ki jih je že podal v obeh delegacijah, zbog česar se mu ne vidi več potrebno, da bi podajal zopet razsežnejša pjasnila o podlagah vnanje politike monarhije. Govornik je trdil, da se namenoma slabo tolmačijo njegove izjave. Kakova korist bi bila torej od tega, ako bi odgovarjal na kritike, ki so se izrekale o trozvezi, ako bi bili še večji, ako bi imeli drugačno zavezniško razmerje, ali pa če ne bi imeli nobene zveze? Minister je ponavljal, da zveza vsebuje riziko, ali ta je enak za vse kontrahente. Nekateri zatrjajo, da se je trozveza preživela, da se ne izplača več vzdrževati jo ter da druge zveze slede enakim svrhám, kakor trozveza, to je ohranjanju miru. To je morda res, ali na vsaki način ima trozveza pravico prednosti, ker ona je obstojala, ko se še ni govorilo o drugih zvezah. Trozveza je prestala glavno izkušnjo v letu 1880, ko se je pokazala vrlo zaščitnico miru. Če bi hoteli zapuščati tako solidno podlago ter loviti se za drugimi negotovimi kombinacijami, delali bi nestalno politiko pustolovstva, ali grof Goluchowski ne bi bil na razpolago zanjo. Zastoj je tudi govoriti o politiki Avstro-Ogrske v Algeirasu (maročansko vprašanje). Vse to, kar se je reklo tu proti tej politiki, je že ovrženo s tem, da je inozemstvo odobrilo naše delo posredovalcev.

Na to je minister odgovarjal delegatu Biankiniju, ki je reforme na Balkanu proglašal kakor brez svrhe in brez vspeha. Minister je čital neko poročilo sedanjega avstro-ogrškega poslanika v Carigradu, v katerem poročilo je rečeno, da je polkovnik Giesl, povrnivši se z inspekcije v okraju Skoplje, poročal o zadovoljivih vseh, ki so se dosegli tamkaj (Že možno, da je avstrijski polkovnik Giesl poročal tako, kakor je vedel, da ustreže — grofu Goluchowskemu. Ali dejstvo je, da druga, nič manje, ali pa še bolj verodostojna poročila zatrjajo, da so vspehi reformne akcije v Makedoniji iluzorični!! Op. ured.) Delegatu Klofaču je odgovoril grof Goluchowski, da on, Klofač, crpi svoje informacije iz izvestnih literarnih produktov, ki cvetejo nekaj časa sem, tako v Srbiji kakor po nekaterih drugih krajih, in ki so sestavljeni po nalogu in ki ne namerujejo družega, nego vzbujati nezaupanje do Avstro-Ogrske ter izzivati nemire. (Od koga pa dobiva gospod minister za vnanje stvari grof Goluchowski svoje informacije?! Od koga družega, nego od ljudij, ki so odvisni od njega, ki tudi poročajo po nalogu in ki imajo interes na tem, da poročajo tako, da je ustrezno — gospodu ministru za vnanje stvari, grofu Goluchowskemu?! Op. ured.)

Minister je nadaljeval: Od mnogih strani se je rovalo proti nam, ne le na Balkanu, ampak tudi v Bosni. Minister je rekel, da se delovanje naših zastopnikov v inozemstvu oboja toliko v vojaškem kolikor v gospodarskem oziru, in sicer večkrat na temelju nezanesljivih podatkov. Zahvalil se je del. Exnerju za priznanje konzularnemu zboru, pokazal je na težavne razmere, v katerih se nahajajo konzuli, omenil je spora s Srbijo, rekši da je Srbija s spremembo pogodbenega temelja ustvarila stanje, katerega nismo mogli vsprejeti ter je naglašal, da je morala Avstrija, ki dobiva za 70 milijonov srbskega blaga, dočim izvaja v Srbijo le 28 do 30 milijonov, zahtevati gotove kompenzacije, in to tem boli, ker je Srbija povišala carinske postavke. Minister je rekel, da če bi bili kar na prosto vsprejeli postopanje Srbije, tedaj bi se bilo lahko očitalo ministerstvu vnanjih stvari, da ne zna ščititi interesov monarhije. — Napad delegata Steinerja proti našemu zastopniku v Bukareštu, ki spada gotovo med naše najboljše in najvestneje zastopnike, utegne prihajati od tega, da se ni udeležil raznih prireditelj povodom obiska župana dr. a Luegerja. Imenovani zastopnik se je udeleževal le oficijelnih prireditelj, to je bilo tudi popolnoma korektno, ker se ni mogel izpostaviti nevarnosti, da se udeležuje demonstracij, ki so bile vprizorjene proti Ogrski. Prav tako je naš zastopnik v Belemgradu svoj čas ignoriral madjarske poslance in novinarje, ki so bili v Belemgradu.

Minister je potem govoril o razoroženju. V svojih izjavah je konstatoval, da ni „Fremdenblatt“ oficijelno glasilo ministerstva vnanjih stvari. Nadalje je minister pripomnil, da ga je del. Delugan pozval, naj se zavzame za ustanovitev italijanskega vseučilišča ter naj povspeši, da isto ustanovi. To pa ne spada v kompetenco ministra vnanjih stvari, zato naj se govornik tozadevno obrne na avstrijskega ministerskega predsednika. Na vprašanje del. Schlegela, ako priznava minister še skupno državo, je grof Goluchowski odvrnil: Skupna država ne obstoja več, kar izhaja že iz tega, da ima dvoje državljanstvo. Kar pa poznam, to je avstro-ogrška monarhija, ki stoji na temelju pragmatične sankcije kakor organična celota nasproti inozemstvu, ne glede na razmerje, ki določa odnošaje obeh držav med seboj. (Živalna pohvala.)

Po zaključnem govoru markiza Bacquehema je zbornica sklenila, da preide v podrobno debato. Po kratki debati je bila seja zaključena. Prihodnja seja jutri zjutraj.

Odsek za volilno reformo.

(Brzjavno poročilo.)

Dunaj 3. Odsek za volilno reformo je vsprejel vladne predloge glede razdelitve volilnih okrožij v Bukovini in na Predarelskem. Prihodnja seja jutri. Na dnevnem redu jutrajšnje seje je glasovanje o Galiciji, Koroški in Kranjski.

Ogrska poslanska zbornica.

(Brz. poročilo.)

Budimpešta 3. Poročevalec Ballagy je rekel, da splošni politični položaj tolmači sam od sebe ton in vsebino adrese. Mnogi bi bili pač želeli, da bi bila adresa sestavljena popolnoma v duhu neodvisne stranke, to bi pa ne bilo možno. Sumljiv program v adresi bi bil razbil koalicijo.

Posl. Polit (Srb) je izjavil, da so člani narodnostne stranke menili, ko so prišli v zbornico, da se vdeležje aktivne politike, da bodo bratski vsprejeti. Toda motili so se. Odklonilo se jih je kakor stranko, baje zato, češ, da se narodnostna stranka ne da združiti z ogrsko državno mislijo. Vprašanje narodnosti je na Ogrskem tudi v zvezi s socializmom. Govornik je zavrnil obtožbo, češ, da obstoja med narodnostmi in socialisti kaka zveza. — Seja traja dalje.

Konverzija italijanskega državnega dolga.

Včeraj smo na tem mestu zabeležili in označili dejstvo, da Italija vsvede konverzijo svojega državnega dolga, vsled česar bo po petih letih plačevala le 3 1/2% obresti od tega dolga.

Mnogokomu se pa gotovo usiljuje vprašanje: kaj pa porečejo upniki k temu? Imali država pravico, da jim kar tako svojevoljno krči obresti, ki jim je dolžna plačevati? Gotovo nima te pravice, kakor je nima noben privaten dolžnik. Saj država ne bo silila svoje upnike, da jej morajo ostati upniki. Kdor se ne zadovoljuje s takimi obrestmi, ta more zahtevati sedaj, da mu država odkupi obveznice, da mu izplača, kar je dolžna. Toda, kakor se glase dosedanja poročila iz Rima, je število takih zahtev povsem neznamno. A v tem je ravno obsežen velikansko gospodarski vspeh za Italijo. V okolnosti, da se državni upniki raje odpovedo višim obrestim in se bodo zadovoljevali z manjšimi, je znak, da ti bogataši in milijonarji zaupajo državi, ali z drugimi besedami: da je finančni kredit Italije porastel in se utrdil. Naraščanje kredita pa je v najzanesljiveje merilo za solidnost, previdnost in modrost državne uprave.

Kako pametna, koristna in pravična je taka konverzija državnih dolgov, izhaja iz sledečega:

Upniki države, ki izgube na obrestih, niso iz širokih mas, ampak so bogataši, milijonarji, ki žive v obilici. Izgube torej tisti, ki tega ne bodo občutili, za državo pa naraste velik dobiček. Država pa so vsi davkoplačevalci — prebivalstvo v obče. Ob dobri in pošteni upravi pridejo dobički od konverzije splošnosti na korist. Bodi že, da omogočijo znižanje davkov, bodi, da se porabijo v koristonosne investicije, da se porabijo za splošno koristna javna dela ali naprave.

Da bodo imeli čitatelji nekoliko pojma o dobičku, ki ga bo imela Italija od konverzije svojih državnih dolgov, naj zabeležimo tu nastopne podatke:

Državni dolg, od katerega se po konverziji znižajo obresti, znaša kacic 8 milijard lir. Po znižanju obresti prihrani italijanska država v prvih 7 letih po okroglo 20 milijonov

na leto, po 7 letih pa celo po 40 milijonov na leto!!

Koliko dobrega in za splošnost koristnega se bo dajalo napraviti s temi milijoni. Gornjih par števil kaže že neizmerno gospodarsko važnost te operacije! — Ali ta dogodek ima tudi svojo važno moralno stran. Tudi v parlamentu italijanskem imajo bogataši svojo važno besedo — torej prav tisti sloji, ki izgube po konverziji. Vendar so ti krogi glasovali za načrt konverzije, in sicer brez vsacega obotavljanja in hitro, tako, da je bil načrt v enem dnevu predložen in vsprejet od obeh zbornic!

To vedenje dotičnih iz bogataških vrst izišlih parlamentarnih krogov pomenja velik triumf italijanskega patrijotizma.

A po dejstvu, da je italijanska vlada tako korajžno riskirala to finančno operacijo, se sme soditi, da je bila svoje stvari že v naprej precej gotova, da je vedela, da patrijotizem upnikov države ne prevari njenih pričakovanj.

Ako k gospodarskemu prištejemo tudi ta neizmerni moralni dobiček, potem že smemo reči, da je bil za Italijo dan zgodovinske važnosti, ko je nje parlament s tako patrijotično naglico in točnostjo vsprejel načrt za konverzijo državnih dolgov.

Avstrija pa naj odslej, mesto s pomilovanjem, zavidljivo gleda na svojo sosedinjo Italijo!

Drobne politične vesti.

Hrvatski sabor. Kakor poročajo iz Zagreba se hrvatski sabor sestane dne 7. ali 9. t. m.

Cesar na vojaških vajah. Kakor poročajo iz Budimpešte, bo cesar dne 10. septembra prisostvoval vajam vojne mornarice v Dubrovniku. Kakor se govori, obišče cesar o tej priliki tudi Reko.

Domače vesti.

Dnevni red X. javne seje mestnega sveta, ki se bo vršila danes v sredo dne 4. t. m. ob 7. uri zvečer: 1. Čitanje zapisnika IX. javne seje. 2. Poročila. 3. Predlog glede odobrenja načrta nove ceste v Škorklji. 4. Predlog računov mestne plinarne za leto 1903. in 1904. 5. Naknadni kredit za „lokalno policijo“.

Imenovanje. Dr. Karol Wolf, profesor na državni gimnaziji v Krumavi, je premeščen na državno gimnazijo v Trst.

Apel do goriških rodoljubov. Z Goriškega nam pišejo: Ali še ne bo konca tistemu skandalu namreč, ki si ga dovoljuje goriški deželni odbor z našim slovenskim jezikom, z jezikom večine prebivalstva.

Ta vrhna avtonomna oblast v deželi je razposlala tudi slovenskim županstvom neko poročilo s samoitalijanskim naslovom:

„Pertrattazioni della II. tornata, epoca VIII della Dieta Provinciale della contea principesca di Gorizia e Gradisca, redatte sulle annotazione stenografiche dal 21 sett. al 12 novembre 1904“.

Na kratko in po slovenski povedano: to je poročilo o razpravah v deželnem zboru goriškem!

Stojimo torej pred dejstvom, da se poročila o razpravah deželnega zastopa goriško-gradiščanskega, zastopa deželi, ki je po veliki večini slovenska, izdajajo samo pod laško znamko in da se ta provokacija, ta vidni znak bagatelizovanja in žaljivega preziranja slovenskega jezika in slovenskega prebivalstva razpošilja tudi slovenskim občinskim zastopstvom. To je predrznost na višku, to je izzivanje, to je brezobraznost, ki si jo dovoljujejo deželni glavar-paša Payer in njegovi organi!

Že to je torej nečuden skandal, da naslov dvojezičen in da slovensčina ni na prvem mestu! Naravnost rudečica srama in ogorčenja pa mora zaliti obraz vsakemu Slovencu, ko je odprl knjigo in vidi, prelistovaje jo, kako nesramno se tu pači in mrcvari naš slovenski jezik. Na strani 25 more čitati:

„Lapanja: S tem pfdlagam ne morem obiti zadovjni. V eodnjem zasedajm visoka zbornica sklenila najse odstopi deželnemu odboru z namenom da slopi i. t. d.“

Take insulte na naš jezik pošilja v svet deželni odbor goriški. Človek kar jednostavno ne more umeti, kako je kaj tacega možno v deželi, ki se sicer more po pravici ponašati z narodno zavednostjo svojega slovenskega dela in z vrsto — znanih rodoljubov-prva-

kov?! In kar si ne moremo misliti, da bi naša slovenska županstva brez protesta in brez najodločnejše reakcije pogoltnila ta najnoviji strupeno odijozni čin Payerjevega paševanja! Metlo, metlo v roke, o ti predobri narod na Goriškem! Metlo v roke, da si ne bo kdor si budi domišljjal, da more na Tvoji zemlji svobodno insultirati tvoj jezik!! Metlo v roke, o narod naš po Goriškem, da bo enkrat konec takemu škandalu in da boš na svoji slovenski zemlji — Ti gospodar!!

Umrla je te dni v Krku v starosti 75 let mati presvetl. škofa dra. Mahniča, ki je zadnji čas bivala pri svojem sinu. Kakor znano je škof dr. Mahnič rodom iz Kobdilja pri Štanjelu.

V Cerknem pa je v ponedeljek po dolgi bolezni v 50. letu starosti umrl posestnik gospod Anton Sedej, brat goriškega nadškofa.

Danes na predvečer praznika sv. Cirila in Metodija bo ob 9. uri zvečer na vrtu »Narodnega doma« pri sv. Ivanu koncert in razsvetljava.

Jezuitje v Sv. Petru v Šumi? Neki tukajšnji italijanski list poroča, da so se jezuitje pogajali radi nakupa bivšega samostana v Sv. Petru v Šumi, lastnik pa da je zahteval previsoko svoto. V Sv. Petru v Šumi je bil nekdanji samostan s krasno — sedaj župno — cerkvijo Paolinov. Samostan je bil odpravljen pod cesarjem Jožefom II. in je sedaj lastnina rodbine Giorgis.

Progo Trst—Jesenice otvorijo glasom najnovijih poročil dne 19. in ne 17. t. m. kakor smo poročali pred par dnevi.

Milo zopet podraženo. — Tovarnarji mila so sklenili, da zopet podraže milo za 1 krono za 100 kg. To je letos že tretje podražanje mila.

Radi vohunstva so v Metkoviću, kakor poročajo iz Zadra, aretovali poštnega uradnika Marinkovića in agenta Topičevega društva Guina. Oba so odvedli v Splet. Govori se, da sta prodala Italiji važne podatke o trdnjavi Nevin Ovadil ju je avstrijski konzul v Rimu. Povodom hišne preiskave so našli mnogo kompromitujočih listin.

V »Narodnem domu« pri sv. Ivanu. Včeraj je bila vložena na policijskem komisarjatu ovadba proti 24-letnemu Alojziju U., da je ukral v »Narodnem domu« pri sv. Ivanu 9 lesenih krogelj, 3 namizne prte, buteljko vina in 3 dilje. v skupni vrednosti 25 kron in 30 stotink.

Neprevidnost. 51-letni trgovec z vinom Ivan Rocco, stanujoči v ulici della Fonderia št. 5, je prijavil, da mu je bilo predvčerajšnjim popoldne, dočim je bil malo zadremal v javnem vrtu na velikem trgu, ukradenih iz žepa 200 kron. Izjavil je, da sumi na neko 40-letno žensko, ki jo pa ne pozna natančneje in s katero je bil prej v družbi ter jej je bil pokazal denar.

Ukradena kuretina. Mehanik Fran Rigger, stanujoči v ulici Calvola št. 12, je prijavil na policiji, da so mu neznan tatovi z dvorišča ukrali 7 kokoši, vrednih 20 kron.

Aretovan je bil včeraj predpoludne 35-letni težak Viktor C., stanujoči v ulici Torricelli. Aretovati ga je pa dal gospod Josip Heffer, stanujoči v ulici del Coronio št. 9. Gospod Heffer je namreč Viktorja C. zasačil, ko je skušal vlomiti v skladišče trvdke Emil Mall, ki je v pritličju iste hiše, v kateri stanuje g. Heffer.

Vzgleden sin. 20-letni Just Bertuzzi, doma iz Arta blizu Vidma v Italiji, a stanujoči tu v Trstu kakor nebroj njegovih sodelanov in sodržavljancev, se je včeraj popoldne prepiral se svojo materjo Franciško. V prepiru je pograbil krožnik in ga zalučal — sicer ne v mater — ampak uprav pred njo, tako, da je kos razbitega krožnika, odskočivši od tal, ranil mater v levo roko za pestjo. Ta vzgledni sin je bil aretovan, dočim je mati dobila prvo zdravniško pomoč na zdravniški postaji.

Neznani. Ferruccio Wetzlowsky, stanujoči v ulici Silvio Enea Piccolomini št. 13, je prijavil, da je neznan tat njegovemu 15-letnemu bratu pred mesnico Ivana Lenarduzija ukrad 5 kg mesa in eno pokrivalo, vredno 5 kron.

Pretep. Včeraj predpoludne sta bila aretovana gostilničar Aleksander S. in njegova kuharica Marija T. Aretovana sta bila pa zato, ker sta predvčerajšnjim v njihju gostilni pretepla in s kozarcem ranila natakarka kavarne Metropol, Ivana Ruzier. Ruzier je bil šel na pomožno postajo društva »Igea«, a Aleksander in Marija sta bila včeraj — kakor že rečeno — aretovana. Na policiji so

ju zasliali, vzeli stvar na zapisnik in ju potem izpustili.

Koledar in vreme. Danes: Urh, škof; Belizar; Lievinka. — Jutri: Ciril in Metod, slovenska blagovestnika; Leledrag; Marula. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 27° Celsius. — Vreme včeraj: lepo.

Društvene vesti in zabave.

Društvo »Narodni dom« v Trstu opozarja na današnji občni zbor, ki bo danes zvečer ob 8. uri v gledališni dvorani »Narodnega doma«. P. n. gg. odborniki, deležniki, ustanovniki in društveniki vabljeni so, da se tega občnega zbora gotovo udeležijo.

Slovensko akad. društvo »Ilirija« v Pragi priredi danes III. redni občni zbor ob 8. uri zvečer v prostorih restavracije »U Pokornych«.

Društvo »Abstinent« v Ljubljani vabi na protialkoholno zborovanje, ki je priredi v nedeljo, dne 15. julija 1906. v mali dvorani hotela »Union« v Ljubljani s sledečimi predavanji:

Dopoludne od 9. do 12. ure: L. Smolnikar: Zgodovina protialkoholnega gibanja. Dr. J. Ev. Krek: Alkohol in produktivni stanovi. Prof. E. Jarc: Alkohol in inteligenca. Dr. Breclj: Alkohol in duh. M. Stekar: Žensko vprašanje in alkoholizem. J. Erženova: Delavke in alkohol. — Popoldne od 2. do 6. ure: Dr. Dolšak: Alkohol in telo. I. Podlesnik: Abstinencijske organizacije. M. Moškerc: Alkohol in tisek. Fr. Avsec: Alkohol in narod. Ant. Jarc: Alkohol in vzgoja. L. Lenart: Kako razširimo abstinencijsko gibanje? Po vsakem predavanju svoboden razgovor.

Zvečer ob polu 8. uri v veliki dvorani hotela »Union« veselica z godbo, petjem, delamacijami itd.

Gospodarstvo.

Mestna hranilnica v Kamniku.

V mesecu juniju 1906. je 180 strank uložilo K 73.645.46. 193 strank je dvignilo K 68.692.34. 4 strankam izplačalo se je hipt. posojil K 4500.—. Stanje hranilnih vlog K 1.463.720.36. Stanje hipoteknih posojil K 1.052.820.28. Denarni promet K 379.541.49.

Žrebanje dunajskih komunalnih srečk dne 2. julija 1906. Glavni dobitek 400.000 kron je zadela ser. 2383 št. 20, dobitek 20.000 kron ser. 2929 št. 53, 10.000 kron ser. 682 št. 60, po 2000 kron ser. 285 št. 60, ser. 285 št. 88, ser. 400 št. 89, ser. 2337 št. 74 in ser. 2796 št. 83.

Žrebanje srečk Bodenkredita.

Na žrebanju dne 2. t. m. je glavni dobitek 300.000 K zadela ser. 1734 št. 92, 60.000 K ser. 1734 št. 12, 30.000 K ser. 3209 št. 56, po 10.000 K ser. 900 št. 79 in ser. 2119 št. 56, po 4000 K ser. 2090 št. 50 in ser. 3209 št. 63, po 3000 K ser. 957 št. 6, ser. 1604 št. 57 in ser. 1731 št. 36.

Žetev v Rusiji.

Iz Rusije prihajajo vesti, da bo tamkaj letos sploh dobra žetev. Nepovoljna žetev bo le v pokrajinah ob reki Volga.

Letina češpelj v Bosni.

V Bosni in Srbiji so letos češplje bogato obrodile vzlic neugodnemu vremenu.

Računa se, da bo pridelek v Bosni znašal kakih 3000, v Srbiji pa 3500 vagonov češpelj.

Darovi.

Planinskemu društvu so nadalje darovali sledeči gg.: Šmidt toaletno zrcalo in šatulo (oboje rezbarija); Karla Ponikvar toaletno zrcalo, ročno torbico, pihaliko; Ana Novak dve steklenici likerja; Ana Gasperšič steklenico malinovca; Kocjan, župan Žirje, vazo medu; Rihard Novak steklenico cipra; Skapin škatljo bonbons; Pirich 12 škatelj sardin; Julija Čebokin šatulo, okvir in podložnik za uro (ročna dela); Kastelic, Marija, 20 K; Ernest in Metika Pegan 4 steklenice Riesling-a, 50 komadov sladčic; Marija Mandić 1 torto; dr. Rybáteva 6 steklenic malinovca.

Razne vesti.

* **Odvetništvo** je odložil sedanji ministar za trgovino dr. Derschatta.

* **Spletska luka.** »Naše Jedinstvo« javlja, da je avstrijsko ministerstvo določilo 4 milijone kron za urejenje in razširjenje spletske luke v Dalmaciji. — Splet je glavna trgovska točka na Jadranskem morju v Dalmaciji, a ko se dalmatinska železnica zveže s bosansko, bo še mnogo važneja.

* † **M. Garcia.** Iz Londona poročajo, da je v ponedeljek tamkaj umrl bivši glasoviti španski pevec in izumitelj zrcala za grlo, Manuel Garcia, v 102. letu starosti.

* † **Teodor grof Drašković Trakočanski,** dugoselski vlastelin, je umrl minolo nedeljo v Dugoselu blizo Zagreba.

* **Rokodelec zapustil svoje premoženje srbski šoli.** Prodajalec in izdelovalec opank v Vrčkem, Jovan Zajić, je zapustil ves svoj imetek, okolu 20.000 kron, srbski šoli.

* **Kazenska razprava proti morilkama Zeller.** Meseca januarja t. l. je bila v nekem gozdu blizo Müzzuschlaga umorjena zasebnica Mayer z Dunaja. Kakor krivi umora sta bili aretovani sestri Friderika in Marija Zeller, ki sta se z umorjeno Mayer skupno pripeljali z Dunaja. V ponedeljek je pred potnim sodiščem v Ljubnem pričela kazenska razprava. Obe sestri sta tajili, da sta izvršili zločin. Včeraj je pa stareja sestra Friderika priznala, da je ona izvršila zločin in umorila Marijo Mayer.

Brzobjavne vesti.

Kramač predsednik mladočeškega kluba.

DUNAJ 3. Mladočeški klub je s 26 od 31 glasov izvolil svojim predsednikom dra. Kramača.

Ogrska poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 3. Poslanska zbornica je pričela razpravo adresnega načrta.

Nov škof.

BUDIMPEŠTA 3. Satmarskim škofom je imenovan prelat Tibor Boromisza.

R u s i j a.

PETROGRAD 3. Ministerski predsednik Goremykin je bil včeraj v Peterhofu. Govori se, da je definitivno izjavil, da ne more z dumo vladati ter zaprosil dovoljenje, da demisionira ali da razpusti dumo. Car se še ni odločil.

PETROGRAD 3. »Invalid« je priobčil poročilo poveljnika polka Vladimir, ki je v posadki v Bjelostoku, in ki ga je poslal carju. Poročilo pravi, da so se čete za časa pogroma korektno ponašale. Vojni minister je odredil, da bodo častniki garnizije pozvani na odgovor, ako se dokaže, da so obtožbe proti njim resnične.

Za povzdigo agrarnih razmer.

PETROGRAD 3. Dne 4. julija priobči vlada komuniké, ki pravi, da stavi vlada na carjev ukaz dumi predlog, da se povzdigne in pomnoži kmetsko posestvo in da se zboljšajo kmetske agrarne razmere. Vlada namerava izročiti kmetova pod ugodnimi pogoji vsa kronska zemljišča, sposobna za obdelovanje. Ako ne bo teh dovolj, nakupi vlada na račun krone privatna zemljišča, ki bodo na prodaj, ter jih po zmernih cenah proda kmetom, pri čemer se eventualna razlika v cenah pokrije iz kronskih sredstev. Vlada namerava nadalje podpirati naseljevanje na nova zemljišča, ter povspesevati naseljevanje v Sibirijo in Srednjo Azijo. Da se zboljša gmotno stanje bednega prebivalstva, se sestavijo posebne komisije ob udeležbi kmetskih zastopnikov.

Duma za odpravo smrtne kazni.

PETROGRAD 3. Na včerajšnji seji je govorilo še več govornikov za odpravo smrtne kazni, na kar je duma vsprejela predlog, da se smrtna kazen odpravi ter je v to svrhu izvolila komisijo, obstoječo iz 15 členov, ki izdela tozadevni zakonski načrt ter ga takoj predloži dumi. Na to je bila seja prekinjena. Ob 9. uri 45 minut je bila zopet otvorjena seja. Duma je soglasno vsprejela predloženi zakonski načrt, ki ga je izdelala komisija. Na to je bila seja zaključena.

Trgovina.

Borzna poročila dne 3. julija.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.13—19.16, angleške lire K — do —, London kratak termin K 240.42—240.62 1/2, Francija K 95.60—95.80, Italija K 95.67 1/2—95.85, Italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.45—117.70, nemški bankovci K —, avstrijska ednotna renta K 99.60—99.90, ogrska krona K 95.10—95.40, italijanska renta K —, kreditne akcije K 666.50—668.50, državne železnice K 671.25—673.25—Lombardi K 166.25—168.25 Lloydove akcije K 752—758—Srečke Tisa K 331.75—335.75, Kredit K 496.— do 483.—, Bodenkredit 1880 K 302.— 310.—, Bodenkredit 1889 K 302.— 310.—, Turške K 150.50 do 1:2.50 Srbske — do —.

Dunajska borza ob 2. pop.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.35	100.40
" " " srebru	100.35	100.45
Avstrijska renta v zlatu	117.90	117.90
" " " v kronah 4 1/2	99.75	99.70
Avstr. investicijska renta 3 1/2	89.70	89.70
Ogrska renta v zlatu 4 1/2	113.50	113.5
" " " kronah 4 1/2	95.25	95.20
" " " 3 1/2	85.20	85.20
Akcije nacionalne banke	1696.—	1692.—
Kreditne akcije	666.25	668.—
London, 10 Lstr.	240.37	240.40
100 državnih mark	117.45	117.45
90 mark	93.47	93.47
20 frankov	19.16	19.14
100 ital. lir	95.70	95.70
Cesarski čekini	11.32	11.31

Parizka in londonska borza.

Pariz: (Sklep.) — Francoska renta 96.07, italijanska renta 104.40, španski exterior 96.77, akcije otomanske banke 675 —. Menjice na London 251.45.

Martin Gorše

c. k. finančni nadpisci

Emilija Kodre

poročena

Test. 3. 7. 1906.

Tujci v hotelu »BALKAN«.

Na novo so došli:

Leitner, potov., OPATJIA; Fattin, posestnik, PULA; Pinter, ZADAR; Zmavc, enolog, GRADEC; Belle, potov., MARIBOR; Licau, potnik, LJUBLJANA; Leonog, zaseb., GRADEC; Martin, uradnik, DUNAJ; Batino, trgovec, PARIZ; Saunig, uradnik, GORICA; Dr. Heiser, odvetnik, REKA; Molnar, trgovec, DUNAJ; Svoboda, pot., DUNAJ; Puchlovec, trgovec, PULA.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIZZA ROSARIO (kolosko poslopje).
Gone, da se ni bati nevarne konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Hastreva cenik brezplačno in franco

Trgovina z manufakturnim blagom

Rossit & Kaucich

Nasledniki Luigi Ricci-ja

Trst - ulica Malcanton št 10 - Trst

Velika množina perila

po ceni, da se ni bati tekmovalja.

Kotonina surova za srajce po nvč.	14	in več
Chiffon	16	" "
Madapolam	18	" "
Nazoviplatno	16	" "
Kotonina surova za rjuhe	40	" "
" bela	18	" "

VELIKA IZBERA

perkalov, batist, zephir, borgetov itd.

Trgovina z manufakturnim blagom

Rossit & Kaucich

Nasledniki Luigi Ricci-ja

Trst - ulica Malcanton št. 10 - Trst

Velika razstava pohištva je otvorena le za malo časa v

Dvorani Tersloore (ul. Chiozza 7). — Razstavljeni predmeti so ob enem na prodaj po najugodnejših cenah. Vabi se P. N. občinstvo, naj polnoštevilno poseti to razstavo.

Grand hotel »Union« v Ljubljani.

Komfort prve vrste.

Nad 100 sob.

HOTEL BALKAN 70 sob, elektr. razsvetljava, lirt, kopelji Cene zmerne. Počkaj & Xögl HOTEL BALKAN

Pariz: (Sklep) Avstrijske državne železnice — Lombardi 175.— unificirana turška renta 96.50 avstrijska zlata renta —, ogrska 4% zlata renta 97.40, Länderbank —, turške srednje 148.25, pariška banka 15.62, italijanske meridionalne akcije 8.27, akcije Rio Tinto 16.56 Bolja.

London: (Sklep) Konsolidiran dolg 88.7/8, srebro 30.3/16, Lombardi 6.3/4, španska renta 96.— italijanska renta 104.3/4, tržni diskont 3/16, menjice na Dunaj 24.34. Mirna.

Tržna poročila 3. julija. Budimpešta. Pšenica za okt. K 15.18 do K 15.20, iz za okt. K 12.90 do 12.92, oves za okt. od K 12.88 do 12.90, koruza za julij 12.38 do K 12.40. Pšenica: ponudbe srednje, povpraševanje omejeno, tendenca mrtva. Prodaja: 14.000 met. stot. za 20 stotink nižje, 5 druga žita nespremenjeno. Vreme: oblačno.

Hamburg. (Sklep). — Sladkor za julij 16.65, za avgust 16.75, za september 16.85, za oktober 17.10, za november 17.10, za dec. 17.15. — Stalno. — Vreme: oblačno.

Havre. (Sklep) Kava Santos good average za tekoči mesec 45.75, za sept. 46.25. Mirno.

New-York. (Otvorjenje) Kava Rio za bodoče dobave. Mlačno, nespremenjeno. Prodaja: 2000 vreč.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za september 37.—, za december 37.1/2, za marec 38.—, za maj 38.3/4. Stalno. — Kava Rio navadna loco 38—40 navadna reelna 41—42 navadna dobra 43—44.

London. Sladkor iz repe surov 8/8, Sh; Trdno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 16.—, za avgust, 16.—, za sept.-okt. 16.—, za sept.-dec. 16.25 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 24.55, za avgust 23.65, za sept.-okt. 23.—, za september-dec. 23.05 (stalno). — Moka za tekoči mesec 31.40, za avgust 31.40, za sept.-okt. 31.—, za september-dec. 30.45 (stalno). — Repično olje za tekoči mesec 61.—, za avgust 61.—, za sept.-dec. 61.75, za januar-april 61.75 (trdno). — Spirit za tekoči mesec 43.—, za avgust 43.25, za september-dec. 40.25, za januar-april 39.75 (trdno). — Sladkor surov 88° uso nov 22.—22.1/2, (stalno), bel za tekoči mesec 25.1/2, za avgust 25.3/4, za okt.-januar 26.3/4, za januar-april 27.3/4, (stalno), rafiniran 56.—56.50 Vreme: lepoo.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Kdor kven Trsta plemenito naroči kak „MALI OGLAS“, naj pošlje danar v napred, ker drugače ne bo njegov oglas objavljen, če si osebna poznana Upravi lista. Tarifa je natisnjena na čelu „MALI OGLASOV“ in vsako lahko preračuni, koliko mu je plačati s tem, da prešteje besede. Oglase treba nasloviti na „INSERATNI ODDELEK“, „Edinosti“. Na vprašanja potom pisem bo dajal „INSERATNI ODDELEK“ informacije edino le, če bo pisnu priložena znamka za odgovor.

Dvorec krasen, na najlepšem in najzdravšem griču pri Trstu, proti jugu, obkrožen lepim vrtecem, je na prodaj. Za informacije je vprašati, v Inseratnem uradu Edinosti“. 660

Na prodaj je za nizko ceno lepa žardinjera za dvanaest oseb. — Giovanni della Savia, kovač v Kopru. 729

Za letovišcarje se oddajo v Roču na postaji tri sobe meblirane s hrano. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 728

Gostilna „Alla Costanza“ (Via Nuova št. 18). Toči se vsakovrstna vina, posebno pa kraški teran. Priporoča se sl. občinstvu Henrik Kosič.

Prva slovenska zaloga in tovarna pohištva ANDREJ JUG — Trst, ulica sv. Lucije št. 18 (za deželnim sodiščem). Cene brez konkurence. — Svoji k svojim!

Odda se v najem stanovanje — 2 sobi, sobica in kuhinja za mesečnih 24 K. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 722

Gostilna „Stadt Laibach“ (ulica Giulia št. 15) Toči vino istrsko, vipavsko, furlansko in brisko. Ivrstna kuhinja. Priporoča se slav. občinstvu J. Kante. (295)

Išče se sluškinjo. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 331

Odhajanje in prihajanje vlakov (Odhod s postaje južne železnice v Trstu“.)

Table with 2 columns: Time and Destination. Rows include destinations like Benetke, Rim, Milan, Videm, Ponto, Čedad, Ajdovščina, Reko, Budimpešto, Zagreb, Kormina, Milan, Ala, Kormina in via Červinjan, Kormina in via Červinjan in Videm, Čedad, Benetke, Milan, Ala, Kormina in via Červinjan, Ajdovščina, Milan, Rim, Videm, Dunaj, Reko in Budimpešto, Dunaj, Ostende, Reko, Dunaj, Budimpešto, Reko, Kormina se zvezo Červinjan, Dunaj, Budimpešto.

Table with 2 columns: Time and Destination. Rows include destinations like London, Dunaja, Zagreb in Budimpešto, Kormina preko Biviva, Dunaja, Budimpešto, Zagreb, Reke, Dunaja in Reke, Italije preko Červignjana, Italije preko Kormina zveza z Ajdovščino, Kormina in Červinjana pr. Nabrežine, zveza z Ajdovščino, Dunaja, Zagreb in Budimpešto, Italije via Červinjan, Italije preko Kormina, Nabrežine, zveza z Ajdovščino, Italije preko Kormina, zveza z Ajdovščino pr. Nabrežini, Dunaja, Budimpešto in Reke, Italije, preko Červinjana, zveza z Vidmom in O iz Kormina.

AVGUST ŠTULAR

ul. Gioachino Rossini 24 (zraven sv. Antona novega) priporoča sl. občinstvu, vojaškim in civilnim krogom bogato opremljeno

odlikovano krojačnico

Bogata zaloga tu- in inozemskega angleškega blaga in vseh v krojaško obrt spadajočih predmetov. Delo precizno, cene zmerne. Naročbe se izvrše točno in se dostavljajo na dom. — Unanje naročbe se sprejemajo vsak čas in se točno izvrše. Ukusni kroj, kakor tudi solidno, trpežno delo in izvrstno blago. Izdeluje se tudi kompletne sokolske obleke po najnižji ceni. — Velika zaloga kravat in vsake vrste gamb.

Si usojamo obvestiti naše cenjene odjemalce, da smo prijateljsko sporazumljeni z našim sadašnjim zastopnikom gospodom Karol Volpich-om poverili

Glavno zastopstvo Plzenske pive „Urquell“

za TRST, ISTRO, DALMACIJO in LEVANTE

gospodu

Antonio Dejak, junior

TRST, Via degli Artisti št. 9 in 10, Telef. 505

kateri bo od sedaj naprej sprejemal oziroma točno izvršil vse naročbe za pivo v sodčkih kakor tudi v steklenicah.

Meščanska pivovarna v Plznu ustanovljena leta 1842.

Kolesa

Hirondelle, Helical, Premier, Neckmarsuler

Elegantnost, solidnost, lahkotečnost

Model 1906

Riccardo Sanzin

ulica Cassa di risparmio št. 6

Tri goldinarje

stane mali poštni zabojček dobro zbranega mila: vijolica, vrtnica, zvonček, helistrop, breskveni cvet, lilija i. dr. — Pošiljatelj po postnem povzetju BOHEMIA PARFUMERIE Bodenbach a.E. Weicher 240

Pijanosti ni več

Vzorec tega budezega izdelka „COZA“ se pošlje brezplačno. More se dati v kavi, v mleku, v pivu, v vinu ali v jedilih ne da bi pivec to zapazil. Prasek „COZA“ učinkuje čudovito, tako, da se pivcu pristudi alkohol in vse alkoholne in močne pi-jace. Ta prasek deluje tako mirno in gotovo, da mu ga zmejo dati žena, sestra ali hči dotičnika, ne da bi on zapazil, kaj je resnično proizvodilo njegovo ozdravljenje.

Prasek „COZA“ je prinesel mir v tisočere družine, je rešil ogromno oseb sramote in ponižanja, da, iz takih čeb je celo napravil čvrste, močnej in vanege dela zmožne ljudi. Ta prasek je že marsikaterega zla-deniča spravil nazaj na pravo pot sreče ter je podaljšal za mnogo let življenje mnogim osebam. — Zavod, ki poseduje ta čudodelni prasek, pošlje vsem onim, ki zahtevajo, knjigo s pojasnili in en vzorec. Dopisuje se v italijanskem jeziku. Zajemčeno je, da je prasek popolnoma neškodljiv.

COZA ISTITUTE 62, Chancery Lane, London 271 (Anglija)

Na pisma je djati znamko 25, na dopisnice za 10 stot.

„Avstrijsko parobrodno društvo“ - Trst. (Avstro-amerikanska proga.) - Fratelli COSULICH.

Nova redna, hitra in direktna služba za blago in potnike mej Trstom in Novim Jorkom.

Francesca

odpluje dne 7. julija t. l. v Novi York. Cene jako nizke.

Potrežba in hrana (vsak dan svež kruh in meso) dobro vino, zdravniki službe. Parniki so električno razsvetljeni in ventilirani. Potniki III. razreda imajo popolno svobodo na krovu. Za pojasnila se je obrniti na društvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2

FRANCESCO S. DONATI

elektrotehnik TRST, ulica dell' Acquedotto št. 25 Autorizovana elektrotehnična delavnica s prideljano mehanično delavnico Sprejema vpeljavo električne razsvetljave, zvoncev, telefonov, strelovodov, kakor tudi mehanična dela, ki so v zvezi z elektrotehniko, kakor poprave dinamičnih motorjev in presenove svetiljk kakorostnega si bodi sistema. Cene jako zmerne in izvršitev popolna.

„École française“.

Pouk v govoru in praktični trgovski korespondenci v jezikih: francoski, italijanski, angleški, nemški, španski itd. itd., in sicer na podlagi kombiniranega sistema POEHLMAN. — Originalna, hitra in najlaglja metoda, ki doseže vspeh v 12 lekcijah. URAD za prevajanje iz vseh jezikov ulica del Farneto št. 3, I. nad. Vedno odprto.

Najfinejše namizno in jedilno olje

se vlobi pri narodni zalogi olja Trg Barriera št. 3. Ivan Millonig, lastnik

Guerino Marcon

ulica Tivarnella št. 9. Priporoča svojo zalogo oglja in drv, ki je vedno preskrbljena z najboljšim krajskim blagom. Prodaja na debelo in drobno. Pošiljanje na dom. Telefon št. 1664.

Prodajalnica rokavic in kravat f. Hubmann

TRST — Corso št. 19 — TRST ustanovljena leta 1885.

Rokavice glave I. vrste na 2 gumba gld. 1.05, na 3 gumba gld. 1.25. Rokavice iz Dantejeve kože, ki se lahko perejo, na 3 gumba gld. 1.20. Rokavice (imitacija kože) na 3 gumba gld. —50 Rokavice glave, visoke na 6, 8, 10 gumbov. Rokavice glave I. vrste, za dečke gld. —75. Rokavice glave z dvojnimi šivom, za gospode 1.10, Rokavice za kočijaže, bulgar z dvojnimi šivom 2.— Rokavice Mitaines pletene iz lana, svile in bombaževine, vsake dolgosti.

Operejo in popravijo se rokavica v 24 urah Prasek Kiehlhauser in Cipria s Zante originalni.

Andrej Rudeš, mizar

in izdelovalec pohištva (ulica Ireneo della croce 4, in ulica Scussa 8) Ima vedno v zalogi zakonske in obedalovne sobe, najfinejše in trdno delane v lastni delavnici. Posebna izbira kuhinjske oprave. Specijalitet: OMARE-LEDENICE. Sprejemlje kakoršno-koli naročilo za tu in za zunaj, kakor tudi poprave.

Občna Zavarovalnica (Assicurazioni generali) v TRSTU

(Društvo ustanovljeno leta 1831.) To društvo je raztegnilo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru, zavarovanje na morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje. Stanje društva dne 31. dec. 1905: Društvena glavnica in reserva dne 31. decembra 1905. . . . K 270,052,078.61 Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1905. . . . 771,879,007.54 Plačana povračila: a) v letu 1905. . . . 30,285,711.02 b) od začetka društva do 31. decembra 1905. . . . 827,976,227.40 Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodovanj tarife in pogoje za zavarovanje in sploh vsa natančna pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva Via della Stazione št. 8831 (v lastni hiši).

Oglase, poslana, osmrtnice, zahvale, male oglase in v obče kakoršno koli vrsto oglasov sprejema „Inseratni oddelek“ v ulici Giorgio Galatti št. 18 (Narodni dom) polunadstropje, levo. Urad je odprt od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 8. pop. Po noči se sprejema v „Tiskarni Edinosti“